

Breaking
the Ceiling

Co-funded by
the European Union

HVERNIG Á AÐ GEFA JÁKVÆÐA GAGNRÝNI

ÞJÁLFUNAREFNI Í AÐLÖGUNARHÆFNI

euro
pass

SKILL
CONSULTING
up
TRAINING

Sfs
Adult
Education
Iceland

INDEPCIE

Verkefnið "Gegnum Glerpakið" er styrkt af Evrópusambandinu. Efni og skoðanir sem settar eru fram eru hins vegar eingöngu samantekt höfunda og endurspegla ekki endilega skoðanir Evrópusambandsins eða Framkvæmdastofnunar Evrópu um mennta- og menningarmál (EACEA). Hvorki Evrópusambandið né EACEA geta borið ábyrgð á þeim.

Table of Contents

01

Inngangur

02

**Aðlögunarhæfni á
vinnustöðum**

03

**Þekkt áhrif á staðalmyndir
kynjanna**

04

Góð ráð og æfingar

05

Samantekt

1. Inngangur

Það er erfitt, að ekki segja ómögulegt, að leysa flókin vandamál án þess að huga að mörgum þáttum og **samhengi á milli orsaka og afleiðinga**. Að skilgreina og sýna þessi tengsl á myndrænan hátt hjálpar mjög, sérstaklega ef við þurfum háþróaða tækni til að leysa vandamál til að nota í teymi í vinnunni.

Fyrsta skýringarmyndin sem sýndi tengslin milli orsaka og afleiðinga með góðum árangri var **orsök-áhrif skýringarmynd Kaoru Ishikawa**.

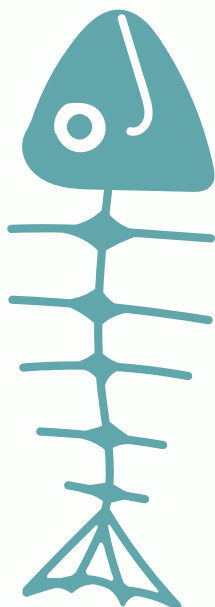
Gerð skýringarmyndar fyrir **fiskbeina** sem dregur saman helstu hugtök byggir á röð rökréttra röksemda sem leiða til skilgreiningar vandans allt að því að finna orsakir og þróast með eftirfarandi skrefum:

- skilgreining vandamála,
- auðkenning á **væntingum**,
- listi yfir þekkta og óþekkta þætti sem hafa **áhrif á vandamálið**,
- þátttaka **alls teymisins** í að leysa vandamálið,
- **staðfesting** á uppruna gagna, upplýsinga, aðferða og verkfæra,
- ný þekking, nýjar ákvarðanir og **nýjar hugmyndir**.

Það eru margir kostir við að nota orsök-áhrif skýringarmyndina:

- það tengir **áhrif** við orsakir,
- það táknar allar **mögulegar orsakir** en hjálpar til við að leita að þeim mikilvægustu,
- það er **lifandi tól** sem er stöðugt fódrað og uppfært með hugarflugi, endurgjöf liðs og hugsanlegum tilgátum um lausnir,
- uppbygging þess hjálpar til við að byggja upp **kerfislæga hugsun**.

2. Aðlögunarhæfni á vinnustöðum

Fiskabeinið

Fyrirhuguð eining er innblásin af útbreiddri stjórnunartækni sem þróuð var í Japan árið 1943 af **Kaoru Ishikawa**, sérfræðingur í Total Quality.

Aðferðafræðin byggir á því að sjá allar mögulegar orsakir vandamála og greina áhrif þess.

Skýringarmyndin byggir á þeirri meginreglu að **auðkenning á einkennum** sé fyrsta skrefið í að leysa vandamál. Það er því hægt að skilgreina það sem rökrétta og skipulega framsetningu á tengslunum milli áhrifa og orsaka þeirra.

Myndræna framsetningin er í formi orsök-áhrifa skýringarmyndar, einnig kallað **fiskabeinið**, sem gerir okkur kleift að sjá fyrir okkur fylgnina - stundum mjög flókna - milli mældra áhrifa fyrirbæris (vandamáls vinnustaðarins) og flókinna orsaka sem leggja sitt af mörkum til að ákvarða það.

Orsökum er lýst með því að aðgreina þær sem rekja má til **mannlegra þátta** (hegðun, tilfinningar o.s.frv.) frá þeim sem rekja má til **tæknilegra þátta** (t.d. auðlindir, vélar, viðhald o.s.frv.). Hægt er að **einfalda tæknina** sem Ishikawa hefur vinsælt til að auðvelt sé að læra hana og beita henni strax í hvaða faglegu samhengi sem er.

Fiskibeinið sýnir sjónrænt orsök-áhrif sambandið milli vandamáls og margra orsakapátta þess. Skýringarmyndin er gagnleg:

- Í greiningarfasa, til að bera kennsl á mögulegar orsakir bilunar.
- Í ákvörðunarstiginu að skipuleggja mögulegar aðgerðir og spá fyrir um áhrif þeirra.
- Í Umbótaáætlun áfanganum, greina orsakir hugsanlegra vandamála og lausna.

3. Þekkt áhrif á staðalmyndir kynjanna

Frá og með 2021 eru aðeins 35,3% af stjórnunarstöðum innan ESB í höndum kvenna. Konur eru of oft ekki valdar til að gegna stjórnendastöðu ef þær síðarnefndu eru ræddar við karl.

Þetta er ekki aðeins vegna þess að oft er litið á konur sem „tilfinningafyllri“ og minna skynsamlegar en karlar heldur einnig vegna þess að hinir hefðbundnu þættir sem viðurkenndir eru sem **forystueiginleikar** eru álitnir karllægir. Eiginleikar eins og ákveðni, seiglu og styrkleiki eru venjulega tengdir karlkyns persónu. Og, engum á óvart, þegar fólk, eða jafnvel gervigreindarhugbúnað, er beðið um að ímynda sér „stjórnanda“, er svarið í flestum tilfellum hvítur, hugsanlega miðaldra karlmaður.

En sannleikurinn er sá að **aðlögunarhæfni er stjórnunarhæfileiki**. Það felur í sér sterka ákvarðanatöku, sem er svo sannarlega eitthvað sem hefur áhrif á mannlega þætti vinnuumhverfisins, stöðugar umbætur, áhættustýringu og úthlutun fjármagns (bæði áþreifanlegar og óáþreifanlegar).

Markmiðið með þessari einingu er að hjálpa konum í starfi, sérstaklega ef þær eru í stjórnunarstöðum, að treysta þessa færni, viðhalda þeirri hugmynd að lausn vandamála sé í raun stjórnunarhæfileiki og **geti hjálpað konum að halda forystu sinni með skipulögðum hætti ásamt hæfileikanum um samkennd**.

Í þessari einingu lögðum við til FISHBONE aðferðina til að leysa vandamál. Það er gagnlegt þar sem það leggur áherslu á viðleitni til að leysa vandamál með því að veita yfirgripsmikla sýn á hugsanlegar orsakir; það hjálpar einnig til við að forðast þrönga eða hlutdræga hugsun og tryggir að tekið sé tillit til allra þátta sem máli skipta. Í næsta kafla munum við gefa fleiri góðar venjur og gagnlegar ábendingar til að leysa vandamál.

4. Góð ráð og æfingar

Hér eru nokkur ráð til að leysa vandamál til að hjálpa þér að vaxa í starfi þínu og forystu.

1. **Fiskabeinið:** getur verið handhægt tæki til að auka leiðtogahæfni þína, þar sem það er hannað til að nota í teymi, þar sem leiðtoginn getur sýnt alhliða krafthæfileika eins og virka hlustun, áhrifarík samskipti, gagnrýna hugsun, áræðni og lausn vandamála.

2. **Nýta gagnadrifna ákvarðanatöku:** Safnaðu og greindu viðeigandi gögn til að leysa vandamál. Taktu ákvarðanir byggðar á sönnunargögnum og innsýn frekar en að treysta eingöngu á innsæi. Gagnadrifin ákvarðanatöku getur aukið skilvirkni og skilvirkni viðleitni þinna til að leysa vandamál.

3. **Leggðu áherslu á aðlögunarhæfni og lipurð:** Í okkar hraða heimi er aðlögunarhæfni og lipurð nauðsynleg. Vertu opinn fyrir breytingum, tilbúinn til að snúast þegar nauðsyn krefur og sveigjanlegur við að aðlaga vandamálaleiðir þínar byggðar á nýjum upplýsingum og endurgjöf. Faðmaðu kraftmikið eðli frumkvöðlastarfs með sjálfstrausti.

4. **Leitaðu að leiðbeinendum og fyrirmyndum:** Finndu leiðbeinendur og fyrirmyndir sem geta veitt leiðsögn, stuðning og innblástur sérstaklega sniðin að konum í frumkvöðlastarfi. Lærðu af reynslu þeirra, leitaðu ráða þeirra og nýttu tengslanet þeirra til að sigla áskoranir og auka hæfileika þína til að leysa vandamál.

5. **Fagnaðu velgengni og lærðu af mistökum:** Viðurkenndu og fagnaðu árangri þínum við að leysa vandamál, sama hversu lítið það er. Ekki síður mikilvægt, lærðu af mistökum þínum og áföllum. Hugleiddu bæði árangursríkar og misheppnaðar tilraunir til að leysa vandamál til að draga fram dýrmætan lærdóm og innsýn fyrir framtíðarviðleitni.

5. Samantekt

Niðurstaðan er sú að lausn vandamála er dýrmæt færni til að takast á við áskoranir á vinnustað, einnig tengdar mikilvægi **samskipta**.

Orsök-áhrif skýringarmyndin sýnir mikilvægi samskipta við að lýsa vandanum að því marki að snerting við vandamálið sjálft verður stundum einn **mikilvægasti þáttur** þess, eins og allir sem vinna í teymi vita.

Þegar hugað er að sérstökum vandamálum kvenna, veitir **FISHBONE** aðferðin skipulega nálgun til að bera kennsl á og takast á við undirliggjandi orsakir kynjamisréttis. Þessi aðferð gerir konum kleift að knýja fram jákvæðar breytingar, stuðla að jafnrétti kynjanna og skapa meira vinnuumhverfi fyrir sig og komandi kynslóðir.

Með því að beita FISHBONE aðferðinni geta konur fengið innsýn í flóknar orsakir kynjamisréttis og þróað markvissar aðferðir til að bregðast við þeim. Þetta getur falið í sér að beita sér fyrir stefnubreytingum, efla menningu án aðgreiningar, stuðla að fjölbreytileika í ákvarðanatökustöðum og innleiða átaksverkefni sem styðja við starfsþróun kvenna.

Heimildir

- Ishikawa, K. (1990). "Introduction to Quality Control", p. 448.
- Tague, N.R. (2004). "Seven Basic Quality Tools", The Quality Toolbox. Milwaukee, Wisconsin: American Society for Quality. p. 15. Also: <https://asq.org/quality-resources/seven-basic-quality-tools>.
- Project Management Institute. (2015). "Business Analysis for Practitioners: A Practice Guide", pp. 20–24, Cause-and-Effect Diagrams.
- IONOS Startupguide, "Fishbone diagram: Solving problems properly": <https://www.ionos.ca/startupguide/productivity/fishbone-diagram/>

Verkefnið er styrkt af Evrópusambandinu. Þær skoðanir og álit sem koma fram eru alfarið höfundarins/höfundanna og endurspeгла ekki endilega afstöðu Evrópusambandsins eða Framkvæmdastofnunar Evrópusambandsins fyrir menntun og menningu (EACEA). Evrópusambandið og EACEA bera ekki ábyrgð á þeim.

Höfundar

© maí 2023 – EBB GmnH, Step-by-Step, VAEV R&D, INDEPCIE, Skill-Up Srl., SVERONIS & SIA O.E.

Þessi útgáfa var unnin með fjárhagslegum stuðningi framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins undir Erasmus+ áætluninni „2022-1-DE02-KA220-VET-000085146“.

Þér er frjálst að deila, afrita og aðlag efnið samkvæmt skilyrðum: TilvísunarHöfundar og DeilaEins

